

M. 15709: 1-2.

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

Gotland

Kväklinge by
(drott. n. hvd.)

Östergarns sn.

uppt. år 1959

upptecknat av
docent N.-A. Brिंगéus, Lund

Lagesman: Rudolf Ekman
f. år 1892

Räfsmaktleri m. m. s. 1-2.

(bif. 2 katalogblad ang. räfsor i hickor.)

Gotlands län

Hväcklinge by (Gotl. n. län.)
Rm Östergarns sn,

M. 15709:1

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

Sagesman: Rudolf Ekman, f. 1892. Uppt. av docent Nils-Arvid Bringéus, Lund, juli 1959.

Sagesmannen besöktes på sin gård strax invid avtagsvägen till Sandvikens badplats. I en verkstadsbyggnad på gården har han och sonen en småindustri vid vilken rivor tillverkas samt hackor av olika slag, sparkstöttingar, rattkälkar etc. Här lagas även cyklar och mopeder. Här sker de tillverkningar som enligt bifogade katalogblad säljes av Handelsbolaget Ernst Magne Eftr. Elman & C:o, industrin Katthammarsvik. Vid ~~firman~~ arbetar endast E. och hans son.

Firman grundades av en som hette Ernst Magne mellan första och andra världskriget. Han tillverkade bethackor, gångskyfflar etc, för export till fastlandet. Sedan dess har det varit två innehavare innan den köptes av E. Han hade tidigare varit fiskare och haft ett litet jordbruk på Fahlhammars här invid. E. köpte rörelsen emedan det var ett bra firmanamn och med tanke på möjligheten att skaffa sonen arbete hemma. Rivor tillverkades här sedan 1952 då rörelsen övertogs. Tillverkningen började i mycket liten skala. Första vintern kanste 50 st. tillverkades. Maskiner skaffades sedan efter hand: bormaskiner, hyvlar, fräs, sågar. Nu görs bara sammansättningen för hand. Tillverkningen består av mellan 150 - 200 st räfsor av den gamla gotlandstypen med träpinnar (varav ett ex. inköptes), samt 100 st av samma typ men med rör. Därjämte göres även lövräfsor, en typ av ståltråd varav säljes mellan 2- 300 st samt en lövräfsa av slålband, omkring 100 st. per år. Beträffande de olika typerna se bifogade katalogblad. Detta är den första katalog som utgivits av firman.

Av den gamla typen rivor med bågar har de senare gjorts av ståltråd hela tiden. Idén med rörtänder fick vi ifrån Garde mekaniska verkstads rivor. Rören tillverkar vi själva. Man köper band i hela rullar och kör dem genom ett runt stål.

Utom räfsor tillverkas hackor - se katalogblad - rattkälkar, sparkstörningar varjämte man lagar mopeder och cyklar. Räfsorna görs på vintern efter lägenhet och tillfälle och inpassas emellan sysslorna på gården. Huvudparten av tillverk-

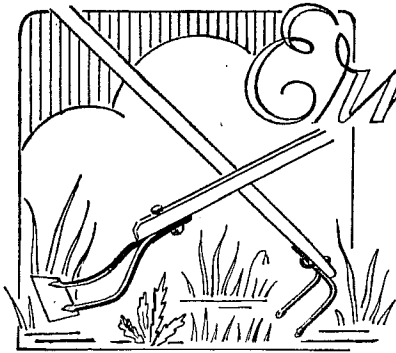
M. 15709:2.

ningen säljes till affärer. Vi åker omkring med bil och så telefon förstås. Affärer finns det 1 å 2 i var liten kommun. Vi säljer mest på mellersta och norra Gotland och i Visby. Behov av rivor finns alltjämt. De gamle rivmakarna dör nämligen ut. För 50 år sedan gjorde de en räfsa i var och varannan gård. Nu är det småindustri som ersätter det gamla. - Även lieorv göres hård med tillhörande nackskruv och orvkrokar. Orvar har dock bara gjorts på beställning. I vintras började äcen skyfflar tillverkas.

Rörtänderna fästs med en dorn i två sidor i tröjen så att de griper in i träet och sedan de är fastsatta fylls de med en träpinne ner på halva röret. Målningen sker medelst sprutning och alltid i blå färg. För en inköpt riva gavs 3:50. Detta var dock under vanliga priset.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

HANDELSBOLAGET

Ernst Magnus Efttr.

Ekman & C:o
Katthammarsvik. Tel. 84
Postgiro 18 93 29

KATALOGBLAD

å redskap för rotfrukts- och grönsaksodlingen
för luckring, ogrärensning, gallring och kupning av rotfrukter eller randsådda växter i åker och
trädgårdar samt för blastning och upptagning av rotfrukter.

Gällande från 1 mars 1959.

LÖVRÄFSAN "GUTE"

Tillverkad i solfjädersform med tänder av fjädertråd vilket
gör räfsan mycket effektiv även i ojämn mark.

Räfsans längd 200 cm. arbetsbredd 40 cm.

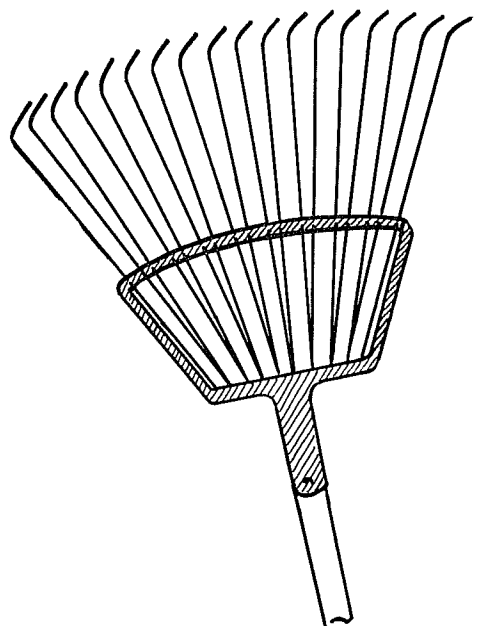
EN VERKLIG KVALITETSRAFSA TILL LÄGT PRIS.

Nr 1. Riktpris Kr. 6:50

LÖVBANDSRÄFSA

Samma utförande som vidstående men försedd med
10 mm. breda tänder.

Nr 2. Riktpris Kr. 7:50

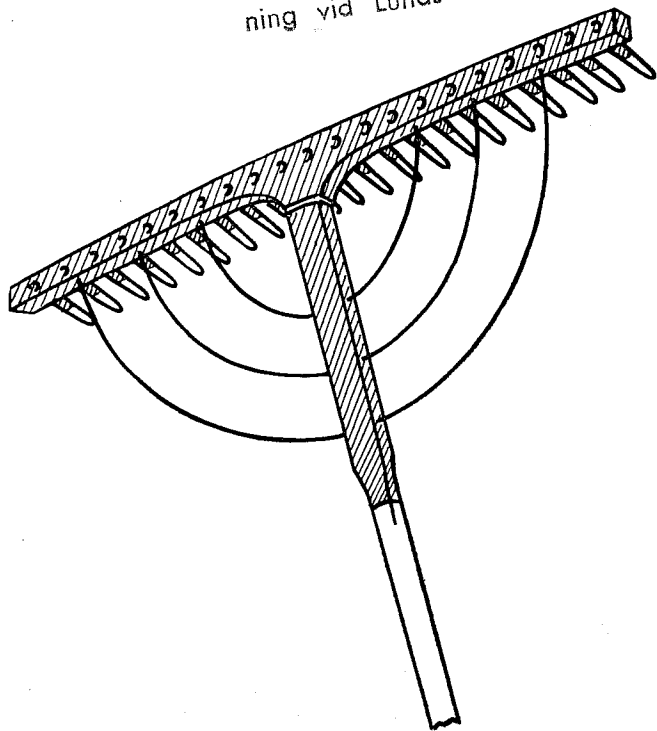
TRÄRÄFSA

Helt av trä med svarvade pinnar av utvald ask.
Bågar av kraftig järntråd (telefontråd).
Räfsans längd 200 cm., arbetsbredd 55 cm.

EN VERKLIGT KVALITETSRÄFSA.

Denna räfsa levereras även med pinnar av rör.

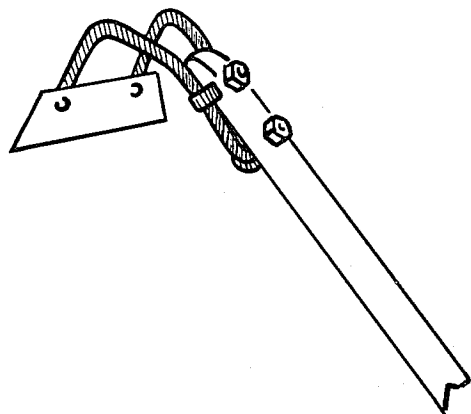
Nr 3. Riktpris 6:00

HANDHACKAN "GUTE"

Skaffets längd 130 cm.
Levereras med 16 cm. skär.

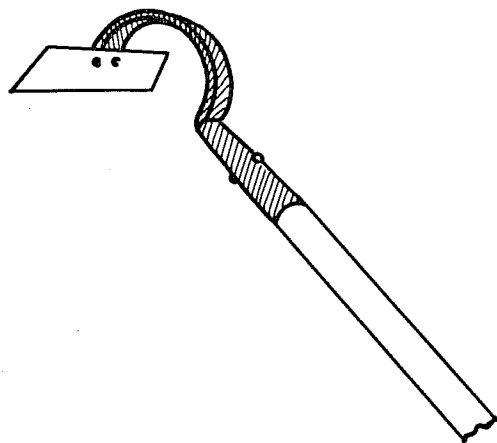
Nr 4. Riktpris 3:10

Gallrings- o. Rensningshackan

Skaffets längd 130 cm.
Levereras med 15 cm. skär.

Nr 5. Riktpris 3:20

Gallringshackan "Special"

Med ny fastsättningmetod av skaffet vilket gör
att det blir alldeles slätt ända fram till skäret.
Skaffets längd cirka 25 cm. En mycket omtyckt
och hållbar hacka med största arbetseffekt.

Nr 6. Riktpris 2:—

